

1. Shrnutí

- Meziroční růst hrubého domácího produktu (HDP) ve 3. čtvrtletí roku 2019 dosáhl 2,5 %¹. Mezičtvrtletní přírůstek činil 0,4 %. V obou případech tak dynamika zpomalila ve srovnání s 1. i 2. čtvrtletím roku. K růstu i nadále nejvíce přispívala domácí spotřeba doplněná příznivým vývojem bilance zahraničního obchodu se zbožím i službami. V případě domácností ale meziroční růst výdajů na konečnou spotřebu zpomalil na 2,3 % a mezičtvrtletně jejich spotřeba stagnovala. Investiční aktivita růst HDP mírně brzdila. Meziročně rostly jen investice do obydlí a ostatních staveb a budov. Meziroční růst v Česku se držel nad průměrem EU28, který dosáhl 1,4 %. Z pohledu mezičtvrtletní dynamiky tuzemská ekonomika sestoupila blíže Unii (0,3 %).
- Hrubá přidaná hodnota (HPH) se ve 3. čtvrtletí meziročně zvýšila o 2,4 % a mezičtvrtletně o 0,3 %. Struktura meziroční dynamiky se výrazněji neměnila. I nadále měla největší příspěvek (2,0 p. b.) k růstu odvětví služeb, která čerpala z rostoucí domácí poptávky. Mezi nimi tradičně vynikaly informační a komunikační činnosti, jejichž HPH meziročně rostla o 8,1 % a k celkovému růstu přispěly 0,4 p. b. Výkon zpracovatelského průmyslu citelně zvolnil (na 1,0 %), i tak ale přispěl k růstu 0,3 p. b., naopak ostatní průmyslová odvětví dynamiku HPH brzdila. I ve 3. čtvrtletí se dařilo stavebnictví (+4,1 %), jež tak navázalo na loňské oživení.
- Přebytek bilance obchodu se zbožím za 1. až 3. čtvrtletí roku dosáhl 136,5 mld. korun a meziročně se zvýšil o 49,9 mld. Velmi příznivý vývoj byl dán kombinací poměrně solidního nárůstu hodnoty vývozu (3,9 %, 105,4 mld. korun) a slábnoucí dynamiky dovozu (2,2 %, 55,5 mld.). Ve 3. čtvrtletí se tyto rozdíly v dynamice dále prohlubovaly. Ve 3. kvartálu výrazně posílil vývoz motorových vozidel (15,3 %). Dařilo se i exportérům strojů a zařízení (4,7 %). Zejména vysoká srovnávací základna měla vliv na pokles hodnoty vývozu počítačů, elektronických a optických přístrojů o 6,0 %.
- Meziroční růst cen spotřebitelů ve 3. čtvrtletí dosáhl 2,8 %. Silně se zvyšovaly ceny bydlení, vody, energií a paliv (5,2 %). Zrychlení se dočkaly ceny potravin, které ve 3. kvartálu meziročně narostly o 3,5 %. Výrazněji se zvyšovaly ceny služeb (3,9 %) než zboží (2,3 %), což lze vysvětlit silným růstem mezd, které mají v nákladech na služby velkou váhu. Mzdový vývoj se projevoval i v cenách tržních služeb, jejichž meziroční dynamika zrychlila na 2,7 %. Vývoj cen výrobců byl značně ovlivněn meziročním poklesem cen ropy. Meziroční přírůstek domácích cen výrobců zpomalil na 2,0 %, v EU ceny klesly.
- Meziroční růst celkové zaměstnanosti² ve 3. čtvrtletí dále zpomalil na 0,6 %. V porovnání s předchozím kvartálem došlo k poklesu o 0,2 %. Jedním z důvodů byl i vývoj v průmyslu, kde zaměstnanost poprvé od roku 2013 meziročně klesla. I tak zůstal nedostatek pracovníků významnou bariérou růstu napříč odvětvími. Míra nezaměstnanosti zůstala stabilizována na historických minimech, stále však ubývalo dlouhodobě nezaměstnaných. Pod 100 tis. se dostal počet ekonomicky neaktivních osob, které ale chtěly pracovat, což svědčí o ochotě podniků využít dalších potenciálních zdrojů pracovní síly. Průměrná hrubá měsíční mzda ve 3. čtvrtletí meziročně vzrostla o 6,9 %. Mírné zpomalení mělo původ v průmyslu, stavebnictví i odvětví veřejné správy a obrany.
- Nastavení základních měnověpolitických sazeb se ve 3. čtvrtletí neměnilo. Nadále pokračoval příliv peněžní zásoby na vklady s dohodnutou splatností, jejichž úročení se od začátku roku zvyšovalo. Vývoj poptávky po úvěrech odráží zpomalení ekonomiky. Zpomaloval růst zadlužení domácností i objemu úvěrů a pohledávek nefinančních podniků.
- Deficit státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2019 dosáhl 21,0 mld. korun. Meziroční zhoršení salda bylo způsobeno zejména silným růstem spotřebních i investičních výdajů a mírným zpomalením dynamiky výběru některých váhově významných daní. K růstu kapitálových výdajů přispívalo rychlejší čerpání prostředků z EU, resp. investice do dopravní infrastruktury. Běžné výdaje posilovalo zvýšení objemu vyplacených sociálních dávek (starobní důchody i nemocenské dávky) i vyšší částka směřující na platy. Výše státního dluhu na konci 3. čtvrtletí činila 1 685 mld. korun a meziročně se významně neměnila (+0,8 %).

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Údaje o zaměstnanosti jsou uvedeny v pojetí národních účtů a očištěny o sezónní vlivy.

